

สาขาวิชานิติศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

41341

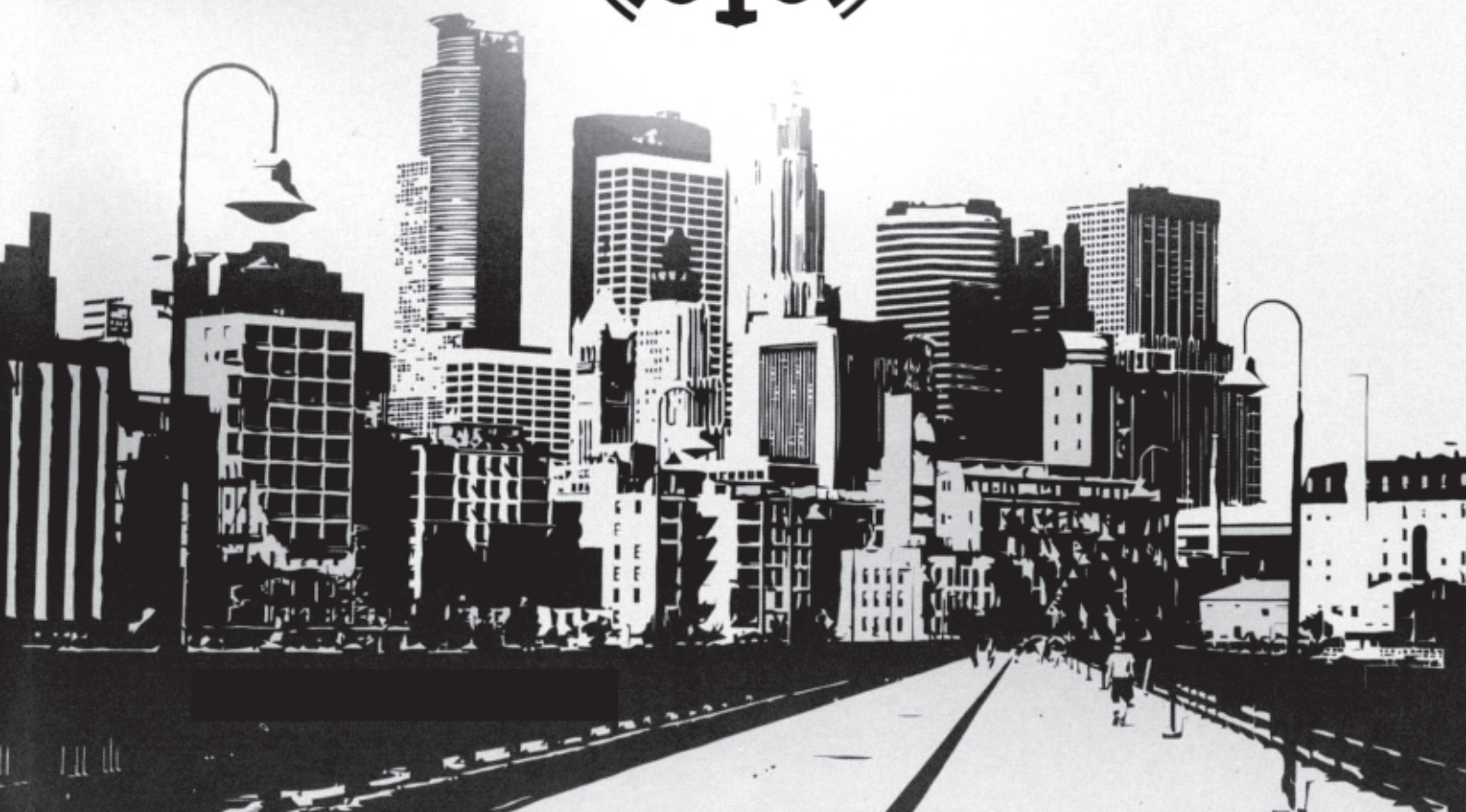
การสอนเสริมครั้งที่ 1

หน่วยที่ 1 - 5

เอกสารโสตทัศนศึกษา

กฎหมายวิธีสบัญญัติ 1

PROCEDURAL LAW 1

สงวนลิขสิทธิ์

เอกสารโสตทัศนศึกษา กฎหมายวิธีสบัญญัติ 1 การสอนเสริมครั้งที่ 1
จัดทำขึ้นเพื่อเป็นบริการแก่นักศึกษาในการสอนเสริม

จัดทำต้นฉบับ : รองศาสตราจารย์ชนินาฏ ลีดล

บรรณาธิการ/ออกแบบ : หน่วยผลิตสื่อสอนเสริม ศูนย์โสตทัศนศึกษา
สำนักเทคโนโลยีการศึกษา

จัดพิมพ์ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พิมพ์ที่ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

พิมพ์ครั้งที่ 40 ภาค 1/2552 ปรับปรุง

แผนการสอนเสริมครั้งที่ 1

การสอนเสริมชุดวิชา 41341 กฎหมายวิธีสบัญญัติ 1

หน่วยสอนเสริม หน่วยที่ 1-5

ประเด็น

1. ขั้นตอนการดำเนินคดีแพ่ง
2. ตำแหน่งหน้าที่และอำนาจของผู้พิพากษาหัวหน้าผู้รับผิดชอบ
3. การทำการแทนผู้พิพากษาหัวหน้าผู้รับผิดชอบ
4. เขตและอำนาจศาล
5. องค์คณะผู้พิพากษา
6. การนั่งพิจารณาคดีแทนและการตรวจจำนวนลงลายมือชื่อในคำพิพากษา
7. เงื่อนไขการเสนอคดีต่อศาล
8. คู่ความ คู่ความร่วม
9. การร้องสอดและผลของการร้องสอด
10. เขตอำนาจศาลในการเสนอคำฟ้องและคำร้องขอในคดีแพ่ง
11. การตรวจคำคู่ความ
12. หลักเกณฑ์การส่งคำคู่ความและเอกสาร
13. การคำนวณ การขยายหรือย่นระยะเวลา
14. การวินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้นในปัญหาข้อกฎหมาย
15. การพิจารณาที่ผิดระเบียบ
16. การเลื่อนการนั่งพิจารณาเพราะเหตุคู่ความมรณะ

แนวคิด

1. กระบวนพิจารณาคดีเริ่มขึ้นนับแต่เมื่อมีการเสนอคดีต่อศาล คู่ความจะต้องปฏิบัติตามขั้นตอนที่กฎหมายบัญญัติไว้ มิฉะนั้นอาจมีผลเสียหายแก่คดีได้ โดยปกติแล้วคดีแพ่งจะมีขั้นตอนที่คล้ายคลึงกัน จะแตกต่างกันเฉพาะในรายละเอียดแต่ละกรณีเท่านั้น การศึกษาภาพรวมการดำเนินคดีตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดคดี จะทำให้นักศึกษาเข้าใจหลักเกณฑ์แต่ละเรื่องได้ง่ายยิ่งขึ้น
2. ผู้พิพากษาที่เป็นข้าราชการประจำแบ่งเป็นผู้พิพากษาธรรมดาและผู้พิพากษาหัวหน้าผู้รับผิดชอบ
3. นอกจากอำนาจในการบริหารและดูแลความเรียบร้อยภายในศาลของตนแล้ว ผู้พิพากษาหัวหน้าผู้รับผิดชอบยังมีอำนาจพิเศษตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ด้วย
4. กรณีผู้พิพากษาหัวหน้าผู้รับผิดชอบไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ กฎหมายกำหนดให้มีบุคคลทำหน้าที่แทนผู้พิพากษาที่เป็นหัวหน้าผู้รับผิดชอบนั้น

5. ศาลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเฉพาะที่อยู่ในเขตพื้นที่และภายในอำนาจที่กฎหมายกำหนดไว้
6. องค์คณะผู้พิพากษาคือ จำนวนผู้พิพากษาอย่างน้อยที่กฎหมายกำหนดไว้ให้มีอำนาจในการนั่งพิจารณาและพิพากษาคดี และองค์คณะผู้พิพากษาในแต่ละศาลอาจมีจำนวนไม่เท่ากัน
7. การนั่งพิจารณาคดีแทน และการตรวจสำนวนลงลายมือชื่อทำคำพิพากษาจะทำได้เมื่อมีเหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอันมิอาจก้าวล่วงได้ ทำให้ผู้พิพากษาซึ่งเป็นองค์คณะในการพิจารณาคดีนั้น ไม่อาจจะนั่งพิจารณาคดีหรือไม่อาจจะทำคำพิพากษาในคดีนั้นต่อไปได้
8. บุคคลจะเสนอคดีของตนต่อศาลได้ต้องเป็นกรณีที่มีข้อโต้แย้งสิทธิเกิดขึ้น หรือเป็นกรณีที่ต้องใช้สิทธิทางศาล
9. คู่ความ หมายถึงบุคคลผู้ยื่นคำฟ้องหรือถูกฟ้องต่อศาล โดยให้รวมถึงบุคคลผู้มีสิทธิกระทำการแทนบุคคลนั้นๆตามกฎหมายหรือในฐานะทนายความ และในกรณีที่บุคคลใดมีผลประโยชน์ร่วมกันในมูลความแห่งคดี บุคคลเหล่านั้นก็เป็นคู่ความร่วมกันได้ โดยอาจเป็นโจทก์ร่วมหรือจำเลยร่วมก็ได้
10. การร้องสอดคือการที่บุคคลภายนอกที่มีใช้คู่ความร้องขอต่อศาลเพื่ออนุญาตให้ตนเข้ามาเป็นคู่ความได้ด้วยวิธีการร้องสอด ซึ่งการร้องสอดแบ่งเป็น 3 กรณี คือ (1) การร้องสอดเพื่อให้ได้รับความรับรองคุ้มครองหรือบังคับตามสิทธิ (2) การร้องสอดเพราะตนมีส่วนได้เสียตามกฎหมายในผลแห่งคดีนั้น (3) การร้องสอดที่ถูกศาลหมายเรียกเข้ามาในคดี
11. ศาลแต่ละศาลมีเขตอำนาจต่างกัน และการเสนอคดีต้องคำนึงถึงสภาพแห่งคำฟ้อง ชั้นของศาลอำนาจศาลและเขตศาล
12. คำคู่ความ หมายความว่า บรรดาคำฟ้อง คำให้การหรือคำร้องทั้งหลายที่ยื่นต่อศาลเพื่อตั้งประเด็นระหว่างคู่ความ เมื่อศาลได้รับคำคู่ความที่ยื่นต่อศาลแล้ว ศาลต้องตรวจคำคู่ความและมีคำสั่งเกี่ยวกับคำคู่ความนั้น
13. การยื่นและส่งคำคู่ความและเอกสารต่อศาลให้กระทำโดยส่งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของศาล หรือยื่นต่อศาลในระหว่างพิจารณา ส่วนคำฟ้อง หมายถึงและหมายอื่นๆ คำสั่ง คำบังคับของศาลให้เจ้าพนักงานศาลเป็นผู้ส่ง โดยให้คู่ความฝ่ายที่ขอให้ออกหมายหรือคำสั่งนั้นมีหน้าที่นำส่ง
14. การคำนวณระยะเวลาต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยระยะเวลา หากมีพฤติการณ์พิเศษศาลมีอำนาจขยายหรือย่นระยะเวลาที่กฎหมายหรือศาลกำหนดไว้ได้

15. ในระหว่างการพิจารณาคดีหากศาลได้วินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายใดแล้วมีผลให้ไม่ต้องพิจารณาคดีต่อไปอีกหรือไม่ต้องพิจารณาประเด็นสำคัญแห่งคดีบางข้อ เช่นนี้ เมื่อศาลเห็นสมควรหรือเมื่อคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอ ศาลก็มีอำนาจวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายเช่นว่านั้นได้
16. การพิจารณาในศาลจะต้องปฏิบัติตามป.วิ.พ.อันเกี่ยวกับความยุติธรรมหรือเกี่ยวข้องด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน ดังนี้หากไม่ปฏิบัติตามถือว่าเป็นการพิจารณาที่ผิดระเบียบ เมื่อศาลเห็นสมควรหรือเมื่อคู่ความฝ่ายที่เสียหายยื่นคำร้อง ศาลมีอำนาจที่จะสั่งให้เพิกถอนหรือแก้ไขการพิจารณาที่ผิดระเบียบหรือสั่งอย่างใดตามที่เห็นสมควรได้
17. กรณีคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งในคดีที่ค้างพิจารณาได้มรณะเสียก่อนศาลพิพากษาคดี ทายาทของผู้มรณะ ผู้จัดการทรัพย์สินมรดก หรือผู้ปกครองทรัพย์สินมรดกไว้ อาจเข้ามาเป็นคู่ความแทนที่ผู้มรณะได้ โดยมีคำขอเข้ามาเองหรือโดยศาลหมายเรียกให้เข้ามาก็ได้

วัตถุประสงค์

เมื่อได้รับฟังการสอนเสริมแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายขั้นตอนการดำเนินคดีแพ่งได้
2. อธิบายเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่และอำนาจของผู้พิพากษาหัวหน้าผู้รับผิดชอบได้
3. อธิบายและวินิจฉัยเรื่องการทำการแทนผู้พิพากษาหัวหน้าผู้รับผิดชอบได้
4. อธิบายและวินิจฉัยเรื่องเขตและอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลได้
5. อธิบายและวินิจฉัยเรื่ององค์คณะผู้พิพากษาได้
6. อธิบายและวินิจฉัยเรื่องการนั่งพิจารณาคดีแทนและการตรวจสำนวนลงลายมือชื่อในคำพิพากษาได้
7. อธิบายและวินิจฉัยเรื่องเงื่อนไขการเสนอคดีต่อศาลได้
8. อธิบายและวินิจฉัยเรื่องคู่ความ และคู่ความร่วมได้
9. อธิบายและวินิจฉัยเรื่องการร้องสอดและผลของการร้องสอดได้
10. อธิบายและวินิจฉัยเรื่องเขตอำนาจศาลในการเสนอคำฟ้องและคำร้องขอในคดีแพ่งได้
11. อธิบายและวินิจฉัยเรื่องการตรวจคำคู่ความได้
12. อธิบายและวินิจฉัยเรื่องการยื่นและส่งคำคู่ความและเอกสารได้
13. อธิบายและวินิจฉัยเรื่องการคำนวณและการขยายหรือย่นระยะเวลาได้
14. อธิบายและวินิจฉัยเรื่องการวินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้นในปัญหาข้อกฎหมายได้
15. อธิบายและวินิจฉัยเรื่องการพิจารณาที่ผิดระเบียบได้
16. อธิบายและวินิจฉัยเรื่องการเลื่อนการนั่งพิจารณาเพราะเหตุคู่ความมรณะได้

กิจกรรมการสอน

1. แนะนำตัวผู้สอน
2. ประเมินผลก่อนสอนเสริม โดยใช้คำถามในเอกสารโสตทัศน หรือคำถามที่อาจารย์ผู้สอนเตรียมมาตามความเหมาะสม
3. อธิบายประเด็นต่างๆ
4. ชักถามปัญหานักศึกษา
5. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามปัญหา
6. ประเมินผลหลังจากสอนเสริม

สื่อการสอนเสริม

1. ชุดการสอนเสริม
2. แบบประเมินความคิดเห็นของนักศึกษา

การประเมินผล

1. สังเกตความสนใจของนักศึกษา
2. ประเมินความรู้ของนักศึกษาจากการถามและตอบปัญหาต่างๆ
3. ประเมินความคิดเห็นส่วนรวมของนักศึกษา

แบบประเมินผลตนเองของนักศึกษาก่อนการสอนเสริม

ครั้งที่ 1

ชุดวิชา กฎหมายวิธีสบัญญัติ 1

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินคดีแพ่ง พระธรรมนูญศาลยุติธรรม และกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค 1 บททั่วไป ว่าด้วยเรื่อง ศาล คู่ความ และการยื่นและส่งคำคู่ความและเอกสาร

คำแนะนำ ขอให้อ่านคำถามต่อไปนี้ทีละข้อ และเขียนเครื่องหมาย ✓ ที่ข้อคำตอบที่นักศึกษาเห็นว่าถูกต้องที่สุด นักศึกษามีเวลาทำแบบประเมินผลชุดนี้ 15 นาที

1. ข้อใดเป็นหลักเกณฑ์การยื่นคำให้การในคดีแพ่ง
 - ก) จำเลยอาจฟ้องแย้งมาในคำให้การก็ได้
 - ข) ฟ้องแย้งต้องไม่เกี่ยวกับฟ้องเดิม
 - ค) จำเลยต้องยื่นคำให้การภายใน 30 วันนับแต่ได้รับคำฟ้อง
 - ง) จำเลยต้องร้องขอให้เจ้าพนักงานศาลส่งคำให้การให้แก่โจทก์ภายใน 7 วัน
 - จ) เจ้าพนักงานศาลเป็นผู้นำคำให้การไปส่งให้แก่โจทก์ ณ ภูมิลำเนา

2. ใครเป็นผู้ทำการแทนอธิบดีผู้พิพากษาภาค
 - ก) ผู้พิพากษาที่มีอาวุโสสูงสุดในภาคนั้น
 - ข) ผู้พิพากษา อาวุโสคนใดก็ได้แล้วแต่ตกลงกัน
 - ค) อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้นในภาคนั้น
 - ง) ผู้พิพากษาคนหนึ่ง que ประธานศาลฎีกาสั่งให้เป็นผู้ทำการแทน
 - จ) รองอธิบดีผู้พิพากษาภาคที่มีอาวุโสสูงสุด

3. ศาลแขวงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่มีอัตราโทษเท่าไร
 - ก) จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
 - ข) จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
 - ค) จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
 - ง) จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 40,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
 - จ) จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

4. คดีใดอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแขวง

- ก) คดีไม่มีข้อพิพาท
- ข) คดีที่มีทุนทรัพย์ 250,000 บาท
- ค) คดีไม่มีทุนทรัพย์
- ง) คดีฟ้องขับไล่ซึ่งไม่มีการโต้แย้งเรื่องกรรมสิทธิ์
- จ) ถูกทุกข้อ

5. กระบวนพิจารณาข้อใดที่ผู้พิพากษาประจำศาล**ไม่มี**อำนาจทำได้

- ก) ไต่สวนมูลฟ้องและมีคำสั่งในคดีอาญา
- ข) ไต่สวนและมีคำสั่งเกี่ยวกับวิธีการเพื่อความปลอดภัย
- ค) ไต่สวนและวินิจฉัยชี้ขาดคำร้องหรือคำขอที่ยื่นต่อศาลในคดีทั้งปวง
- ง) ข้อ ก) ข) และ ค) ถูก
- จ) ไม่มีข้อใดถูก

6. คำฟ้องเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ให้เสนอต่อศาลใด

- ก) ศาลที่อสังหาริมทรัพย์ตั้งอยู่หรือศาลที่โจทก์มีภูมิลำเนาอยู่ในเขต
- ข) ศาลที่อสังหาริมทรัพย์ตั้งอยู่หรือศาลที่จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขต
- ค) ศาลที่อสังหาริมทรัพย์ตั้งอยู่หรือศาลที่มูลคดีเกิด
- ง) ศาลที่โจทก์มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตหรือศาลที่มูลคดีเกิด
- จ) ศาลที่จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตหรือศาลที่มูลคดีเกิด

7. เมื่อศาลตรวจคำฟ้องของโจทก์แล้ว คำสั่งศาลในข้อใดที่คู่ความ**ไม่มีสิทธิ**อุทธรณ์

- ก) คำสั่งไม่รับคำฟ้องเพราะชำระค่าธรรมเนียมศาลไม่ครบถ้วน
- ข) คำสั่งไม่รับคำฟ้องเพราะศาลไม่มีเขตอำนาจเหนือคดีนั้น
- ค) คำสั่งให้รับฟ้องไว้พิจารณา
- ง) คำสั่งคืนไปให้ทำใหม่ หรือแก้ไขให้ถูกต้องครบถ้วน
- จ) คำสั่งตามข้อ ก และ ข ถูก

8. บุคคลใดอาจถูกหมายเรียกให้เข้ามาในคดีแทนที่คู่ความฝ่ายที่มรณะก่อนศาลพิพากษาคดีได้

- ก) ทายาท
- ข) ผู้จัดการทรัพย์สินมรดกมรดกและทายาท
- ค) ทายาทและผู้ปกครองทรัพย์สินมรดก
- ง) ผู้จัดการทรัพย์สินมรดกและผู้ปกครองทรัพย์สินมรดก
- จ) ทายาท ผู้จัดการทรัพย์สินมรดก และผู้ปกครองทรัพย์สินมรดก

9. ผู้ร้องสอดที่สมัครใจเข้ามาในคดีเพราะตนมีส่วนได้เสียตามกฎหมายในผลแห่งคดีนั้น มีสิทธิหรือมีฐานะในคดีนั้นอย่างไร

- ก) มีสิทธิเสมือนได้ฟ้องหรือถูกฟ้องเป็นคดีใหม่
- ข) มีสิทธินำพยานหลักฐานใหม่มาแสดง
- ค) มีสิทธิถามคำถามพยานที่ได้สืบมาแล้ว
- ง) มีสิทธิเพียงเท่าที่คู่ความฝ่ายที่ตนเข้าเป็นคู่ความร่วมหรือมีฐานะเสมอด้วยคู่ความที่ตนแทน
- จ) มีสิทธิตาม ข้อ ข และ ค

10 การส่งหมายโดยวิธีวางหมายมีผลเมื่อใด

- ก) ทันทีที่วางหมาย
- ข) 15 วันนับแต่วันวางหมาย
- ค) 14 วันนับแต่วันวางหมาย
- ง) 7 วันนับแต่วันวางหมาย
- จ) 3 วันนับแต่วันวางหมาย

โครงสร้างกลุ่มเนื้อหาวิชากฎหมายวิธีสบัญญัติ 1

- ขั้นตอนการดำเนินคดีแพ่ง (หน่วยที่ 1)
- พระธรรมนูญศาลยุติธรรม (หน่วยที่ 2)
- คู่ความและการเสนอคดีต่อศาล (หน่วยที่ 3)
- เขตอำนาจศาล การคัดค้านผู้พิพากษา คำคู่ความ และเอกสาร (หน่วยที่ 4)
- อำนาจและหน้าที่ของศาล (หน่วยที่ 5)
- หลักทั่วไปว่าด้วยการชี้ขาดตัดสินคดี (หน่วยที่ 6)
- คำพิพากษาและคำสั่ง (หน่วยที่ 7)
- ผลแห่งคำพิพากษาและคำสั่ง (หน่วยที่ 8)
- ค่าฤชาธรรมเนียม (หน่วยที่ 9)
- ข้อพิจารณาเบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายลักษณะพยานหลักฐาน (หน่วยที่ 10)
- ประเด็นในคดีกับพยานหลักฐาน (หน่วยที่ 11)
- หน้าที่นำสืบหรือภาระการพิสูจน์ (หน่วยที่ 12)
- การรับฟังพยานหลักฐานในคดีแพ่ง (หน่วยที่ 13)
- การนำสืบพยานหลักฐาน (หน่วยที่ 14)
- การชี้แจงนำหนักพยานหลักฐาน (หน่วยที่ 15)

ตำแหน่งและการทำการแทนผู้พิพากษาหัวหน้าผู้รับผิดชอบ

ตำแหน่งผู้พิพากษา หัวหน้าผู้รับผิดชอบ	ผู้ทำการแทน
ประธานศาลฎีกา	รองประธานศาลฎีกาที่มีอาวุโสสูงสุด ถ้าไม่มีผู้ทำการแทนหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้พิพากษาที่มีอาวุโสสูงสุดในศาลนั้นเป็นผู้ทำการแทน
ประธานศาลอุทธรณ์	รองประธานศาลอุทธรณ์ ถ้าไม่มีผู้ทำการแทนหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้พิพากษาที่มีอาวุโสสูงสุดในศาลนั้นเป็นผู้ทำการแทน
ประธานศาลอุทธรณ์ภาค	รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค ถ้าไม่มีผู้ทำการแทนหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้พิพากษาที่มีอาวุโสสูงสุดในศาลนั้นเป็นผู้ทำการแทน
อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น	รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น ที่มีอาวุโสสูงสุด ถ้าไม่มีผู้ทำการแทนหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้พิพากษาที่มีอาวุโสสูงสุดในศาลนั้นเป็นผู้ทำการแทน
อธิบดีผู้พิพากษาศาลยุติธรรมอื่น	รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลยุติธรรมอื่น ถ้าไม่มีผู้ทำการแทนหรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ให้ผู้พิพากษาที่มีอาวุโสสูงสุดในศาลนั้นเป็นผู้ทำการแทน
อธิบดีผู้พิพากษาภาค	ผู้พิพากษาคนหนึ่งที่ประธานศาลฎีกามีคำสั่งให้ทำการแทน
หัวหน้าศาล	ผู้พิพากษาที่มีอาวุโสสูงสุด

*ในกรณีไม่มีผู้ทำการแทน → ผู้พิพากษาคนหนึ่งที่ประธานศาลฎีกามีคำสั่งให้ทำการแทน

*ผู้พิพากษาอาวุโส และผู้พิพากษา ประจำศาลจะเป็นผู้ทำการแทนไม่ได้

ไต่ทักัน # 1.4 องค์คณะผู้พิพากษา

องค์คณะผู้พิพากษา

- องค์คณะในศาลฎีกา → 3 คน
- องค์คณะในศาลอุทธรณ์ และศาลอุทธรณ์ภาค → 3 คน
- องค์คณะในศาลจังหวัด → 2 คน + ต้องไม่เป็นผู้พิพากษาประจำศาลเกิน 1 คน
- องค์คณะในศาลแขวง → 1 คน

ไต่ทักัน # 1.5 อำนาจของผู้พิพากษาคนเดียว

อำนาจของผู้พิพากษาคนเดียว

- อำนาจของผู้พิพากษาคนเดียวในทุกชั้นศาล
 - (1) ออกหมายเรียก หมายอาญา หรือหมายสั่งส่งคนมาจากหรือไปยังจังหวัดอื่น
 - (2) ออกคำสั่งที่ไม่ใช่เป็นไปในทางวินิจฉัยชี้ขาดคดี
- อำนาจของผู้พิพากษาคนเดียวในศาลชั้นต้น
 - (1) ไต่สวน + วินิจฉัยคำร้องหรือคำขอที่ยื่นต่อศาลในคดีทั้งปวง
 - (2) ไต่สวน + สั่งเกี่ยวกับวิธีการเพื่อความปลอดภัย
 - (3) ไต่สวนมูลฟ้อง + มีคำสั่งในคดีอาญา
 - (4) พิจารณาพิพากษาคดีแพ่งที่มีทุนทรัพย์ที่พิพาทไม่เกิน 300,000 บาท
 - (5) พิจารณาพิพากษาคดีอาญา ซึ่งอัตราโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือ ปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ แต่จะลงโทษจำคุกเกิน 6 เดือน หรือ ปรับเกิน 10,000 บาทไม่ได้

ผู้มีอำนาจนั่งพิจารณาคดีแทนองค์คณะ

- * กรณีมีเหตุสุดวิสัยหรือมีเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้ทำให้ผู้พิพากษาที่เป็นองค์คณะในการพิจารณาคดีนั้นไม่สามารถนั่งพิจารณาคดีต่อไป
- * ผู้พิพากษาที่มีอำนาจนั่งพิจารณาคดีแทนคือ
 - (1) ในศาลฎีกา → ประธานศาลฎีกา รองประธานศาลฎีกา ผู้พิพากษาในศาลฎีกาที่ประธานศาลฎีกามอบหมาย
 - (2) ในศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค → ประธานศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์ภาค รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค ผู้พิพากษาในศาลอุทธรณ์ หรือศาลอุทธรณ์ภาคที่ประธานศาลอุทธรณ์หรือประธานศาลอุทธรณ์ภาคมอบหมาย
 - (3) ในศาลชั้นต้น
 - * อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น หรือรองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น หรือผู้พิพากษาในศาลชั้นต้นของศาลนั้นที่อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้นมอบหมาย
 - * อธิบดีผู้พิพากษาศาลภาค หรือผู้พิพากษาในศาลชั้นต้นของภาคนั้นที่อธิบดีผู้พิพากษาศาลภาคมอบหมาย
 - * ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล หรือผู้พิพากษาในศาลชั้นต้นของศาลนั้นที่ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลมอบหมาย

**ผู้ทำการแทน → มีอำนาจตามมาตรานี้ด้วย

ผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อทำคำพิพากษา

- กรณีมีเหตุสุดวิสัยหรือมีเหตุจำเป็นอื่นอันมิอาจก้าวล่วงได้ทำให้ผู้พิพากษาที่เป็นองค์คณะในการพิจารณาคดีไม่สามารถทำคำพิพากษาได้
- ผู้พิพากษาที่มีอำนาจทำคำพิพากษาได้คือ
 - (1) ในศาลฎีกา → ประธานศาลฎีกา รองประธานศาลฎีกา
 - (2) ในศาลอุทธรณ์หรือศาลอุทธรณ์ภาค → ประธานศาลอุทธรณ์ ประธานศาลอุทธรณ์ภาค รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค
 - (3) ในศาลชั้นต้น
 - * อธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น
 - * อธิบดีผู้พิพากษาศาลภาค
 - * ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล

**ผู้ทำการแทน → มีอำนาจตามมาตรานี้ด้วย

ไต่ทศน์ # 1.8 เหตุจำเป็นอันไม่อาจก้าวล่วงได้

เหตุจำเป็นอันไม่อาจก้าวล่วงได้ (มาตรา 30 + มาตรา 31)

- (1) พ้นจากตำแหน่ง
- (2) ถูกตัดค้ำและขอถอนตัว
- (3) ไม่อาจปฏิบัติราชการได้
- (4) ผู้พิพากษาคนเดียวได้สวามูลฟ้อง → เห็นควรพิพากษายกฟ้องในคดีที่มีอัตราโทษให้จำคุกเกิน 3 ปี หรือปรับเกิน 60,000 บาท
- (5) ผู้พิพากษาคนเดียวพิจารณาคดีอาญาที่มีอัตราโทษเกิน 3 ปี ปรับเกิน 60,000 บาท → เห็นควรพิพากษาลงโทษจำคุกเกิน 6 เดือน หรือ ปรับเกิน 10,000 บาท
- (6) คดีแพ่งที่ต้องกระทำโดยองค์คณะแล้วหาเสียงข้างมากไม่ได้
- (7) ผู้พิพากษาคนเดียวพิจารณาคดีแพ่งที่มีทุนทรัพย์พิพาทไม่เกิน 300,000 บาท แล้ว → ปรากฏว่าทุนทรัพย์พิพาทเกินอำนาจพิจารณาพิพากษาผู้พิพากษาคนเดียว

ไต่ทศน์ # 1.9 การโอน การเรียกคืน และการขอคืนสำนวนคดี

การโอน การเรียกคืน และการขอคืนสำนวนคดี

● การโอนและการเรียกคืนสำนวนคดี

- (1) กระทบกระเทือนต่อความยุติธรรม
- (2) รองประธานศาลฎีกา รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น หรือผู้พิพากษาที่มีอาวุโสสูงสุดในศาลจังหวัด หรือศาลแขวง → ซึ่งไม่ใช่องค์คณะ → เสนอความเห็นให้กระทำ
- (3) หากรองประธานศาลฎีกา รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น หรือผู้พิพากษาที่มีอาวุโสสูงสุดในศาลจังหวัด หรือศาลแขวงไม่อาจปฏิบัติราชการได้ หรือได้เข้าเป็นองค์คณะ → รองประธานศาลฎีกา รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้น หรือผู้พิพากษาที่มีอาวุโสถัดลงมาตามลำดับในศาลนั้นเสนอความเห็นแทน → หากรองประธานศาลฎีกา รองประธานศาลอุทธรณ์ รองประธานศาลอุทธรณ์ภาค รองอธิบดีผู้พิพากษาศาลชั้นต้นมี 1 คน หรือมีหลายคนแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้หรือได้เข้าเป็นองค์คณะ → ให้ผู้พิพากษาที่มีอาวุโสสูงสุดของศาลนั้นเสนอความเห็นแทน

****ผู้พิพากษาอาวุโส หรือผู้พิพากษาประจำศาลไม่มีอำนาจเสนอความเห็นดังกล่าว****

- การขอคืนสำนวนคดี → ต้องเป็นกรณี → มีคดีค้างพิจารณาเป็นจำนวนมาก ซึ่งจะทำให้การพิจารณาพิพากษาคดีล่าช้า

ไฮสททัศน์ # 1.10 การเสนอคดีแพ่งต่อศาล

การเสนอคดีแพ่งต่อศาล

บุคคลจะเสนอคดีของตนต่อศาลได้ต้อง

- เป็นกรณีที่มีข้อโต้แย้งสิทธิเกิดขึ้น : ทำเป็นคำฟ้อง หรือ
- เป็นกรณีที่ต้องใช้สิทธิทางศาล : ทำเป็นคำร้องขอ

ไฮสททัศน์ # 1.11 คู่ความ

คู่ความ

- บุคคลธรรมดา
- นิติบุคคล
- ผู้ยื่นคำฟ้องหรือถูกฟ้องต่อศาล รวมถึงผู้มีสิทธิกระทำการแทนบุคคลนั้นตามกฎหมายหรือในฐานะทนายความ
- ไม่รวมถึงคณะบุคคลหรือกิจการร่วมค้า

ไฮสททัศน์ # 1.12 คู่ความร่วมมือ

คู่ความร่วมมือ

- บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
- มีผลประโยชน์ร่วมกันในมูลความแห่งคดี
- ห้ามมิให้ถือว่าบุคคลเหล่านั้นแทนซึ่งกันและกัน เว้นแต่ มูลความแห่งคดีเป็นการชำระหนี้ซึ่งแบ่งแยกจากกันมิได้ หรือได้มีกฎหมายบัญญัติตั้งนั้นโดยชัดแจ้ง ให้ถือว่าบุคคลเหล่านั้นแทนซึ่งกันและกันดังนี้
 - (1) กระบวนพิจารณาซึ่งทำโดยหรือทำต่อคู่ความร่วมมือคนหนึ่งนั้นให้ถือว่าได้ทำโดยหรือทำต่อคู่ความร่วมมือคนอื่นๆด้วย ยกเว้น กระบวนพิจารณาที่เสื่อมเสียแก่คู่ความร่วมมือคนอื่น
 - (2) การเลื่อนคดีหรือการงดการพิจารณาคดี

ไต่ทศน์ # 1.13 การร้องสอด

การร้องสอด

- การร้องสอดแบ่งเป็น 3 กรณี คือ
 - (1) การร้องสอดโดยสมัครใจเพื่อให้ได้รับความรับรองคุ้มครองหรือบังคับตามสิทธิตามมาตรา 57 (1)
 - (2) การร้องสอดโดยสมัครใจเพราะตนมีส่วนได้เสียตามกฎหมายในผลแห่งคดีนั้นตามมาตรา 57 (2)
 - (3) การร้องสอดที่ฎีกศาลหมายเรียกเข้ามาในคดี ตามมาตรา 57 (3)

ไต่ทศน์ # 1.14 ผลของการร้องสอด

ผลของการร้องสอด

- ผู้ร้องสอดตาม มาตรา 57 (1) และ (3) มีสิทธิเสมือนหนึ่งว่า ตนได้ฟ้องหรือถูกฟ้องเป็นคดีเรื่องใหม่
- ผู้ร้องสอดตาม มาตรา 57 (2) ต้องห้ามใช้สิทธิอย่างอื่นนอกจากสิทธิที่มีอยู่แก่คู่ความฝ่ายที่ตนเข้าเป็นคู่ความร่วมมือหรือแทนที่คู่ความเดิมและจะใช้สิทธิในทางที่ขัดกับสิทธิของคู่ความเดิมไม่ได้ด้วย

เขตอำนาจศาลในคดีแพ่ง

- คำฟ้องเกี่ยวด้วยหนี้เหนือบุคคลให้เสนอต่อ
 - (1) ศาลที่จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล หรือ
 - (2) ศาลที่มูลคดีเกิดขึ้นในเขตศาล
- คำร้องขอทั่วไปให้เสนอต่อ
 - (1) ศาลที่มูลคดีเกิดขึ้นในเขตศาล หรือ
 - (2) ศาลที่ผู้ร้องมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล
- คำฟ้องเกี่ยวด้วยอสังหาริมทรัพย์ให้เสนอต่อ
 - (1) ศาลที่อสังหาริมทรัพย์นั้นตั้งอยู่ในเขตศาล หรือ
 - (2) ศาลที่จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล
- คำฟ้องอื่นนอกจากคำฟ้องเกี่ยวด้วยอสังหาริมทรัพย์ซึ่งจำเลยไม่มีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร และมูลคดีไม่ได้เกิดขึ้นในราชอาณาจักร ถ้าโจทก์มีสัญชาติไทย หรือมีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักร ให้เสนอต่อ
 - (1) ศาลแพ่ง หรือ
 - (2) ศาลที่โจทก์มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล

* ถ้าจำเลยมีทรัพย์สินที่อาจถูกบังคับคดีได้อยู่ในราชอาณาจักรให้ฟ้องต่อ → ศาลที่ทรัพย์สินนั้นอยู่ในเขต
- คำร้องขอแต่งตั้งผู้จัดการมรดก
 - (1) ให้เสนอต่อศาลที่? เจ้ามรดกมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลในขณะถึงแก่ความตาย
 - (2) แต่ถ้าเจ้ามรดกไม่มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักร ให้เสนอต่อศาล → ทรัพย์สินมรดกตั้งอยู่ในเขต
- คำร้องเกี่ยวกับนิติบุคคล ให้เสนอต่อศาลที่ → นิติบุคคลนั้นมีสำนักงานใหญ่อยู่ในเขต
- คำร้องเกี่ยวกับทรัพย์สินในราชอาณาจักร หรือ คำร้องขอที่เกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินซึ่งมูลคดีไม่ได้เกิดในราชอาณาจักร และผู้ร้องไม่มีภูมิลำเนาในราชอาณาจักร ให้เสนอต่อศาลที่ → ทรัพย์สินดังกล่าวอยู่ในเขต

ไต่ถามคดี # 1.16 การตรวจรับคำคู่ความ

การตรวจรับคำคู่ความ

- ศาลมีอำนาจตรวจคำคู่ความที่ยื่นต่อศาล
- คำคู่ความที่ยื่นต่อศาลโดยเป็นไปตามเงื่อนไขแห่งกฎหมายบังคับไว้ → ศาลมีคำสั่งรับคำคู่ความไว้
- ถ้าคำคู่ความนั้นยื่นโดยต่อศาลโดยมิได้เป็นไปตามเงื่อนไขแห่งกฎหมายที่บังคับไว้
 - (1) กรณีแก้ไขได้ → ศาลจะมีคำสั่งคืนไปให้ทำมาใหม่หรือแก้ไขให้ถูกต้อง
 - (2) กรณีแก้ไขไม่ได้ หรือศาลไม่มีอำนาจรับไว้ → ศาลจะมีคำสั่งไม่รับหรือคืนคำคู่ความนั้น

โสตทัศน # 1.17 เอกสารที่ต้องส่งในคดี

เอกสารที่ต้องส่งในคดี

- ต้องมีรายการตามที่กฎหมายกำหนด
- ต้องใช้แบบพิมพ์ของศาล
- วิธีการยื่นต่อศาล
 - (1) ในระหว่างศาลนั่งพิจารณา → ยื่นต่อศาลโดยตรง
 - (2) นอกเวลานั่งพิจารณาของศาล → ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ศาล

โสตทัศน # 1.18 หลักการส่งคำคู่ความและเอกสารอื่นโดยเจ้าพนักงานศาล

หลักการส่งคำคู่ความและเอกสารอื่นโดยเจ้าพนักงานศาล

- ส่งในเวลากลางวัน
- ส่งให้แก่บุคคลซึ่งระบุไว้ในคำคู่ความหรือเอกสาร ยกเว้นเป็นกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้
 - (1) ส่งให้แก่ทนายความของผู้ยื่นหรือผู้รับมอบฉันทะจากทนายความ
 - (2) บุคคลที่อยู่ในสถานที่นั้น ซึ่ง
 - ◆ อายุเกิน 20 ปีขึ้นไป
 - ◆ อยู่หรือทำงาน ในบ้านเรือนหรือสำนักทำการงานนั้น
 - ◆ สม่ครใจรับไว้
 - (3) ตามข้อความในคำสั่งของศาล

*ห้ามส่งแก่คู่ความฝ่ายปรปักษ์เป็นผู้รับไว้แทน
- สถานที่ส่ง
 - (1) ภูมิลำเนา หรือ
 - (2) สำนักทำการงาน

***ยกเว้น**

 - (1) ผู้รับยอมรับ หรือ
 - (2) การส่งนั้นได้กระทำในศาล

ไต่ทศน์ # 1.19 การวางหมาย**การวางหมาย**

- บุคคลซึ่งระบุไว้ในคำคู่ความหรือเอกสาร
- ปฏิเสธไม่ยอมรับคำคู่ความหรือเอกสาร
- โดยปราศจากเหตุอันชอบด้วยกฎหมาย
- เจ้าพนักงานศาลชอบที่จะขอให้
 - (1) พนักงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองที่มีอำนาจ หรือ
 - (2) เจ้าพนักงานตำรวจ
- ไปด้วยเพื่อเป็นพยาน
- ถ้าบุคคลซึ่งระบุไว้ในคำคู่ความหรือเอกสารนั้นยังคงปฏิเสธ → ก็ให้วางคำคู่ความหรือเอกสารไว้ ณ ที่นั้น

ไต่ทศน์ # 1.20 การปิดหมาย**การปิดหมาย**

- การส่งโดยวิธีธรรมดาไม่อาจทำได้
- ศาลอาจสั่งให้ส่งโดยปิดคำคู่ความหรือเอกสาร
- ไว้ ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักทำางานของคุณคู่ความหรือบุคคลผู้มีชื่อระบุไว้ในคำคู่ความหรือเอกสารได้

ไต่ทศน์ # 1.21 ผลของการส่งคำคู่ความหรือเอกสารภายในราชอาณาจักร**ผลของการส่งคำคู่ความหรือเอกสารภายในราชอาณาจักร**

- การส่งโดยวิธีธรรมดา → มีผลทันที
- การส่งโดยวิธีพิเศษ → มีผลเมื่อกำหนดเวลา 15 วันหรือนานกว่านั้นตามที่ศาลกำหนดล่วงหน้าไป

ไต่ทศน์ # 1.22 การส่งหมายเรียกและคำฟ้องให้แก่จำเลยหรือบุคคลภายนอกที่นอกราชอาณาจักร**การส่งหมายเรียกและคำฟ้องให้แก่จำเลยหรือบุคคลภายนอกที่นอกราชอาณาจักร**

- การส่งโดยวิธีธรรมดา → มีผลเมื่อครบ 60 วันนับแต่วันที่ได้มีการส่ง
- การส่งโดยวิธีอื่น → มีผลเมื่อครบ 75 วันนับแต่วันที่ได้มีการส่งโดยวิธีอื่น

ไต่ทศน์ # 1.23 การคำนวณระยะเวลา

การคำนวณระยะเวลา

- วิธีการคำนวณ → ตาม ป.พ.พ.
- กรณีขอขยาย หรือยื่นระยะเวลา
 - (1) ทำเป็นคำร้อง
 - (2) มีพฤติการณ์พิเศษ
 - (3) ขอก่อนสิ้นระยะเวลานั้น ยกเว้น มีเหตุสุดวิสัย

ไต่ทศน์ # 1.24 การวินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้นในปัญหาข้อกฎหมาย

การวินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้นในปัญหาข้อกฎหมาย

- เมื่อศาลเห็นสมควรหรือคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งร้องขอ
- ให้ศาลวินิจฉัยชี้ขาดเบื้องต้นในปัญหาข้อกฎหมาย
- หากวินิจฉัยเป็นคุณแก่ผู้ขอจะมีผลให้คดีเสร็จทั้งหมด หรือ บางส่วน
- คำสั่งของศาล → คู่ความมีสิทธิอุทธรณ์ฎีกาได้

ไต่ทศน์ # 1.25 การพิจารณาที่ผิดระเบียบ

การพิจารณาที่ผิดระเบียบ

- เมื่อมีการพิจารณาที่มีได้ปฏิบัติตาม ป.วิ.พ.
- การเพิกถอนกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบทำได้ 2 กรณี
 - (1) ศาลมีคำสั่งให้เพิกถอนหรือแก้ไขเอง
 - (2) คู่ความยื่นคำขอโดยทำเป็นคำร้องให้ศาลสั่งเพิกถอนหรือแก้ไขภายในกำหนดเวลาที่กฎหมายบัญญัติไว้
- ศาลอาจมีคำสั่ง
 - (1) เพิกถอนกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบ
 - (2) แก้ไขกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบ
 - (3) สั่งอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่ศาลเห็นสมควร

การเลื่อนการนั่งพิจารณาเพราะเหตุคู่ความมรณะ

- คู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมรณะก่อนศาลพิพากษาคดี
- บุคคลดังต่อไปนี้อาจเข้ามาแทนที่คู่ความผู้มรณะได้
 - (1) ทายาท
 - (2) ผู้จัดการทรัพย์สินมรดก
 - (3) ผู้ปกครองทรัพย์สินมรดก
- โดยขอเข้ามาเองหรือศาลหมายเรียกเข้ามา
- ภายในกำหนด 1 ปี นับแต่วันที่คู่ความฝ่ายนั้นมรณะหรือภายในระยะเวลาที่ศาลเห็นสมควร

แบบประเมินผลตนเองของนักศึกษาหลังการสอนเสริม

ครั้งที่ 1

ชุดวิชา กฎหมายวิธีสบัญญัติ 1

วัตถุประสงค์ เพื่อประเมินความรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินคดีแพ่ง พระธรรมนูญศาลยุติธรรม และกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค 1 บททั่วไป ว่าด้วยเรื่อง ศาล คู่ความ และการยื่นและส่งคำคู่ความและเอกสาร

คำแนะนำ ขอให้อ่านคำถามต่อไปนี้จะข้อ และเขียนเครื่องหมาย ✓ ที่ข้อคำตอบที่นักศึกษาเห็นว่าถูกต้องที่สุด นักศึกษามีเวลาทำแบบประเมินผลชุดนี้ 15 นาที

1. กรณีที่เจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินของผู้อื่นซึ่งไม่ใช่ลูกหนี้ตามคำพิพากษา เจ้าของที่แท้จริงมีสิทธิอย่างไร
 - ก) ยื่นคำร้องขอเฉลี่ยทรัพย์สิน
 - ข) ยื่นคำร้องขอให้ปล่อยทรัพย์สินที่ยึด
 - ค) ยื่นคำร้องขอถอนส่วน
 - ง) ยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนการบังคับคดี
 - จ) ยื่นคำร้องขอรับชำระหนี้ในคดีนั้น

2. ใครเป็นผู้ทำการแทนผู้พิพากษาหัวหน้าศาล
 - ก) รองหัวหน้าศาล
 - ข) รองหัวหน้าศาลที่มีอาวุโสสูงสุด
 - ค) อธิบดีผู้พิพากษาภาค
 - ง) ผู้พิพากษาอาวุโส
 - จ) ผู้พิพากษาที่มีอาวุโสสูงสุดในศาลนั้น

3. ศาลแขวงมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีอาญาที่มีอัตราโทษเท่าไร
 - ก) จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
 - ข) จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
 - ค) จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
 - ง) จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 40,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
 - จ) จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

4. คดีใดอยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลแขวง

- ก) ฟ้องขับไล่ออกจากที่ดินราคา 200,000 บาท โดยจำเลยไม่ต่อสู้เรื่องกรรมสิทธิ์
- ข) ฟ้องขับไล่ออกจากที่ดินราคา 200,000 บาท จำเลยต่อสู้ว่าที่ดินเป็นของจำเลย
- ค) ฟ้องขับไล่ออกจากที่ดินราคา 200,000 บาท จำเลยต่อสู้ว่าที่ดินเป็นของนายเอ
- ง) ข้อ ก ข และ ค ถูก
- จ) ไม่มีข้อใดถูก

5. บุคคลในข้อใด**ไม่มีอำนาจ**พิจารณาคดีแพ่งที่มีจำนวนทุนทรัพย์ไม่เกิน 300,000 บาท

- ก) ผู้พิพากษาประจำศาล
- ข) ผู้พิพากษาอาวุโส
- ค) ผู้พิพากษาศาลชั้นต้น
- ง) ผู้พิพากษาประจำศาลและผู้พิพากษาอาวุโส
- จ) ผู้พิพากษาประจำศาลและผู้พิพากษาศาลชั้นต้น

6. เมื่อศาลตรวจคำฟ้องแย้งของจำเลยแล้ว ปรากฏว่าเขียนพุ่มเพื่อยเกินไปและไม่ลงลายมือชื่อ ศาลจะมีคำสั่งอย่างไร

- ก) ไม่รับฟ้องแย้งเพราะเขียนพุ่มเพื่อยเกินไป
- ข) ไม่รับฟ้องแย้งเพราะไม่ลงลายมือชื่อ
- ค) คืนคำฟ้องแย้งนั้นให้ไปทำมาใหม่ให้ถูกต้อง
- ง) ยกฟ้องแย้งเพราะถือว่าเป็นฟ้องที่ขาดสาระสำคัญ
- จ) ข้อ ก และ ข ถูก

7. การขอขยายระยะเวลามีหลักเกณฑ์อย่างไร

- ก) ต้องทำเป็นคำขอยื่นต่อศาล
- ข) ยื่นเมื่อใดก็ได้ก่อนคดีถึงที่สุด
- ค) กรณีที่ยื่นคำขอก่อนครบกำหนดระยะเวลานั้น ศาลต้องอนุญาตตามคำขอ
- ง) กรณีที่ยื่นภายหลังครบกำหนดระยะเวลานั้น ต้องมีเหตุสุดวิสัยที่ไม่อาจยื่นภายในกำหนดได้
- จ) ถูกทุกข้อ

8. โจทก์ฟ้องหย่าจำเลย โดยอ้างเหตุว่าจำเลยมีชู้ ระหว่างพิจารณาโจทก์ถึงแก่ความตาย หลังจากนั้น 3 เดือน บิดาของโจทก์จะร้องขอเข้ามาเป็นคู่ความแทนที่โจทก์ที่ตายได้หรือไม่
- ก) ไม่ได้เพราะร้องขอเกินกว่า 60 วันแล้ว
 - ข) ได้เพราะร้องขอภายใน 1 ปี
 - ค) ไม่ได้เพราะบิดาโจทก์ไม่ใช่ผู้จัดการทรัพย์สินมรดกของโจทก์
 - ง) ได้เพราะบิดาโจทก์มีฐานะเป็นทายาทคนหนึ่งของโจทก์
 - จ) ไม่ได้เพราะเป็นเรื่องเฉพาะตัวจึงไม่มีความจำเป็นต้องพิจารณาคดีต่อไป
9. ผู้ร้องสอดที่สมัครใจเข้ามาในคดีเพราะเห็นว่าเป็นการจำเป็นเพื่อยังให้ได้รับความรับรอง คู่ครองซึ่งสิทธิที่ตนมีอยู่ มีผลอย่างไร
- ก) มีสิทธิเสมือนได้ฟ้องหรือถูกฟ้องเป็นคดีใหม่
 - ข) มีสิทธินำพยานหลักฐานใหม่มาแสดง
 - ค) มีสิทธิถามค้านพยานที่ได้สืบมาแล้ว
 - ง) มีสิทธิเพียงเท่าที่คู่ความฝ่ายที่ตนเข้าเป็นคู่ความร่วมหรือมีฐานะเสมอด้วยคู่ความที่ตนแทน
 - จ) ข้อ ก ข และ ค ถูก
10. ข้อใด**ไม่ใช่**หลักเกณฑ์การวางหมาย
- ก) มีผลทันทีที่วางหมาย
 - ข) ต้องมีพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเป็นพยานในการวางหมาย
 - ค) การวางหมายต้องกระทำต่อหน้าผู้มีชื่อในหมายหรือครอบครัวของเขาเท่านั้น
 - ง) การวางหมายเป็นการส่งหมายโดยวิธีธรรมดา
 - จ) การวางหมายต้องกระทำโดยเจ้าพนักงานศาลเท่านั้น

เฉลยแบบประเมินผลตนเองก่อนเรียนและหลังเรียน

การสอนเสริมครั้งที่ 1

ชุดวิชา กฎหมายวิธีสบัญญัติ 1

ก่อนเรียน	หลังเรียน
1. ก.	1. ข.
2. ง.	2. จ.
3. จ.	3. จ.
4. ข.	4. ข.
5. ก.	5. ก.
6. ข.	6. ค.
7. ค.	7. ง.
8. จ.	8. จ.
9. ง.	9. จ.
10. ก.	10. ค.

แนวตอบคำถามอัตรัย

หลักกฎหมาย

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 4 (1) บัญญัติว่า “เว้นแต่จะมีบทบัญญัติเป็นอย่างอื่น”

(1) คำฟ้อง ให้เสนอต่อศาลที่จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล หรือต่อศาลที่มูลคดีเกิดขึ้นในเขตศาลไม่ว่าจำเลยจะมีภูมิลำเนาอยู่ในราชอาณาจักรหรือไม่ (8 คะแนน)

ข้อวินิจฉัย

นายสมนึกประสงค์จะฟ้องบังคับนายสมยศให้คืนเงินมัดจำจำนวน 200,000 บาท มิได้บังคับเอาแก่ตัวทรัพย์คือที่ดิน จึงไม่ใช่คำฟ้องเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์หรือสิทธิหรือประโยชน์อันเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ (ฎ.683/2534) แต่เป็นคำฟ้องเกี่ยวกับหนี้เนื้อบุคคล (4 คะแนน) จึงต้องเสนอต่อศาลที่จำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาล หรือต่อศาลที่มูลคดีเกิดขึ้นในเขตศาลตามมาตรา 4 (1) ศาลที่นายสมยศจำเลยมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตศาลคือศาลจังหวัดสุโขทัย (3 คะแนน) ส่วนศาลที่มูลคดีเกิดขึ้นในเขตศาลคือศาลจังหวัดอุตรดิตถ์ เพราะทำสัญญาจะซื้อขายกันที่จังหวัดอุตรดิตถ์ เหตุอันเป็นที่มาแห่งการโต้แย้งสิทธิอันทำให้นายสมนึกมีอำนาจฟ้องนายสมยศเกิดขึ้นที่นั่น (3 คะแนน) นายสมนึกจึงฟ้องนายสมยศให้คืนเงินมัดจำได้ที่ศาลจังหวัดสุโขทัยหรือศาลจังหวัดอุตรดิตถ์ (2 คะแนน)